

PROFESYONEL MÜŞTERİLERİN YARARLANAMAYACAKLARI MEVZUAT HÜKÜMLERİ

- Yatırım kuruluşları alım satıma aracılık faaliyeti kapsamında genel Müşterilerine hizmet sunmadan önce kendisine yapılan genel risk bildirimine ek olarak işleme konu sermaye piyasası araçlarının risklerini Müşteriye açıklamak zorundadır. Profesyonel Müşteriler için ise böyle bir zorunluluk olmamakla birlikte, profesyonel Müşteri bu açıklamaların kendisine yapılmasını talep etme hakkını haizdir.
- Yatırım kuruluşları alım satıma aracılık ve halka arza aracılık faaliyetleri kapsamında genel Müşterilere uygunluk testi yapmakla yükümlü olmakla birlikte, profesyonel Müşteriler için uygunluk testi yapmakla yükümlü değildir. Buna bağlı olarak, profesyonel Müşteriye yatırım kuruluşu tarafından sunulacak hizmet ve ürünlerin, profesyonel Müşteriye uygun olup olmadığı hususu, profesyonel Müşterinin kendisi tarafından belirlenmelidir.
- Yatırım kuruluşları, yatırım hizmet ve faaliyetleri kapsamında çerçeve sözleşme imzalamadan önce genel Müşterilerine sermaye piyasası araçları ile yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin genel riskleri açıklamak ve bu amaçla asgari içeriği Kurulca belirlenmiş olan "Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formunun bir örneğini vermek ve bu şekilde genel Müşteriyi bilgilendirmekle yükümlüdür. Profesyonel Müşterinin ise bu şekilde bilgilendirilmesine gerek bulunmamaktadır.
- Saklama hizmeti sunulan Müşteriler ile saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun iç kontrolden sorumlu birimi veya personeli tarafından Müşteriye ait sermaye piyasası araçları ve nakde ilişkin her takvim yılında en az 1 defa yazılı veya elektronik ortamda mutabakat sağlanması zorunludur. Ancak profesyonel Müşterilerden yazılı onay alınması durumunda bu mutabakatın yapılması zorunlu değildir.
- Yatırım kuruluşları yerindelik testinin yapılabilmesi için Müşteriden, Müşterinin mali durumunun yatırımın risklerini karşılayacak yeterlilikte olup olmadığına ilişkin olarak; Müşterinin gelir düzeyi ve yatırım amaçlı varlığı hakkında bilgi alır. Bununla birlikte yatırım kuruluşları, Müşterinin portföyünde veya hesabında gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığına ilişkin olarak; Müşterinin yaşı ve mesleği, eğitim durumu, genel ya da profesyonel Müşteri olup olmadığına geçmişte gerçekleştirdiği işlemlere konu olan sermaye piyasası araçları, söz konusu işlemlerin türü, niteliği, hacmi ve sıklığına dair bilgi de alır. Ancak talebe dayalı olarak kabul edenler hariç olmak üzere, profesyonel Müşterilerden bu bilgilerin alınması zorunlu değildir.
- Saklamaya yetkili yatırım kuruluşu tarafından Müşterilere ait sermaye piyasası araçlarına ve nakde ilişkin olarak Müşterilere Kurulun belge ve kayıt düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde asgari olarak ayda bir defa bildirim yapılması esastır. Ancak, profesyonel Müşterilerle bildirim yapılmamasına ilişkin sözleşme imzalanması veya bu hususa çerçeve sözleşmede verilmesi halinde, profesyonel Müşterilere bu bildirimin yapılması zorunlu değildir.

- Kaldıraçlı alım satım işlemleri ve fark kontratı işlemleri ile ilgili olarak genel Müşteriler ile talebe dayalı olarak profesyonel Müşteri kabul edilen Müşterilere yatırdıkları teminat tutarının üzerinde kayba uğratabilecek şekilde işlem yaptırılamaz, bu Müşterilerin yatırdıkları teminattan daha fazla zarar uğramaları halinde, zarar tutarı söz konusu Müşterilerden talep edilemez. Talebe dayalı olarak profesyonel Müşteri kabul edilen Müşteriler haricindeki profesyonel Müşteriler bu düzenlemeden yararlanamazlar. Talebe dayalı olarak profesyonel Müşteri kabul edilen Müşteriler yazılı olarak talep etmeleri koşuluyla yatırdıkları teminat tutarının üzerinde kayba uğrayacak şekilde kaldıraçlı varlık alım satım işlemi ve fark kontratı işlemi yapabilirler.
- Genel Müşterilerden alınan kaldıraçlı alım satım emirleri ile fark kontratı emirlerinin başka bir kuruluşa herhangi bir müdahale olmaksızın oluşturulmuş bir sistem vasıtasıyla otomatik olarak iletilmesi halinde söz konusu pozisyonların karşı tarafça iptal edildiği bir durumda genel Müşteriden alınan emirler iptal edilemez. Profesyonel Müşteriler bu düzenlemeden yararlanamazlar.
- Hesap açılışı sırasında genel Müşterilerden (i) kaldıraçlı işlemlerin niteliği itibarıyla riskli olduğu ve bu işlemler sonucunda zarar edilebileceği, (ii) yatırılan teminat tutarlarının tamamının kaybedilebileceği, (iii) Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği tarafından çalışma esasları hazırlanmış deneme hesabı üzerinden işlem gerçekleştirildiği, (iv) internet sitesinde duyurulan kar/zarar dağılımı hususlarında bilgi sahibi oldukları ve bunları kabul ettiklerine ilişkin yazılı beyan alınması zorunludur. Ancak, profesyonel Müşteriler bu düzenlemeden yararlanamazlar.
- Müşteri hesabı bulunan yatırım kuruluşları, yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlerle ilgili olarak aylık dönemler itibarıyla hazırlanacak hesap ekstresini ilgili dönemi izleyen 7 işgünü içerisinde Müşterilerin adreslerine göndermek zorundadırlar. Bununla birlikte, hesap ekstresi gönderilmemesi hususunda münhasıran sözleşme imzalanan veya bu hususa çerçeve sözleşmelerinde yer verilen profesyonel Müşterilere hesap ekstresi gönderilmeyebilir.